

WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI

JARIDA

**Yaliyojiri mwezi
OKTOBA 2021**

Yaliyomo

Uk.

1. <i>Waziri Ndaki ataka kuwekwa vipaumbele zaidi katika tasnia ya Maziwa.....</i>	1
2. <i>Mifugo na Uvuvi washindi wa pili Maadhimisho ya Siku ya Chakula Duniani.....</i>	3
3. <i>NARCO yajenga msingi kutatua migogoro ya Wafugaji.....</i>	5
4. <i>Mkakati wa kuendeleza Sekta za Mifugo na Uvuvi wawasilishwa.....</i>	7
5. <i>Uhitaji wa nyama waongezeka, yabainika Sekta kukua.....</i>	9
6. <i>Waziri Ndaki ang'aka ukusanyaji mdogo wa Maduhuli.....</i>	11
7. <i>ULEGA: Tumejipanga kuinua biashara ya Dagaa wa Kigoma.....</i>	13
8. <i>Wavuvi wahimizwa kutunza mazalia ya Samaki kuinua uzalishaji.....</i>	15
9. <i>Waziri Ndaki abainisha ufugaji wa Samaki kuongeza malighafi viwandani.....</i>	16
10. <i>Kiwango cha uzalishaji Mazao ya Mifugo na Uvuvi kimeongezeka - Dkt. Tamatamah....</i>	18
11. <i>Teknolojia ya usalama na uokozi yatajwa kusaidia wadau wa Uvuvi.....</i>	20
12. <i>LITA yatakiwa kuendelea kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa wafugaji.....</i>	21
13. <i>NDAKI: Tumieni utaalamu wenu kuwaelimisha wafugaji na wavuvi.....</i>	23
14. <i>Wavuvi watakiwa kukata Bima ya Jahazi.....</i>	25
15. <i>Gugu kongwa latishia ustawi wa malisho ya Mifugo Kanda ya kati.....</i>	26
16. <i>Serikali yafanya mapitio ya Mtaala wa ufundi Sanifu Maabara ya Mifugo.....</i>	28
17. <i>Wafugaji watakiwa kumiliki maeneo kihalali na kuyatunza.....</i>	30
18. <i>Ndaki atatua kero ya wafanyabiashara wa Dagaa.....</i>	31
19. <i>Tafiti za Mifugo na Uvuvi zizingatie mabadiliko ya Tabia Nchi.....</i>	32

WAZIRI NDAKI ATAKA KUWEKWA VIPAUMBELE ZAIDI KATIKA TASNIA YA MAZIWA

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki amesema ni muhimu uwekezaji uwekewe kipaumbele katika sekta za uzalishaji zikiwemo za mifugo na uvuvi ili nchi iweze kuuza maziwa nje ya nchi.

Akizungumza Oktoba 21, 2021 jijini Dodoma wakati wa uwasilishaji wa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Maziwa nchini kwa kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Uvuvi, alisema matatizo mengi yanaweza kutatuliwa katika tasnia ya maziwa na uzalishaji wa tasnia hiyo ili kukuza wigo wa upatikanji wa kutosha wa maziwa katika ngazi ya uzalishaji.

"Suala hili la uwekezaji linapokuwa dogo linatuathiri katika maeneo mengi, kwa kweli unahitajika uwekezaji wa kutosha katika tasnia ya maziwa ili kuongeza uzalishaji na kuweza kuuza maziwa nje ya nchi," alisema Mhe. ndaki.

Aidha, alisema serikali imekuwa ikihimiza wafugaji kuwa katika vyama nya ushirika kama nyenzo ya kuweza kuwafikia wafugaji kwa uhakika ili kuzalisha na kukusanya maziwa katika mfumo rasmi kwa ajili ya kutumika katika viwanda nya kuchakata maziwa nchini.

Kwa upande wake Msajili wa Bodi ya Maziwa nchini Dkt. George Msalya alisema asilimia 80 ya maziwa yanayozalishwa hapa nchini hayapo katika mfumo rasmi hivyo inahitajika jitihada zaidi ili yawe kwenye mfumo huo kwa ajili ya kujulikana ubora wake kabla ya kutumika kwenye viwanda nya kuchakata maziwa nchini.

Alifafanua kuwa bado tasnia ya maziwa katika mchangwa taifa ni mdogo licha ya kwamba bodi imekuwa ikiendelea na jitihada mbalimbali za kuhakikisha unywaji wa maziwa unaongezeka nchini.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki (Mb), akifafanua jambo na kujibu maswali mbele ya Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji wakati wa uwasilishaji wa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Maziwa nchini jijini Dodoma Oktoba 21, 2021 , ambapo Mhe. Ndaki amesema ni muhimu uwekezaji uwekewe kipaumbele katika sekta za uzalishaji zikiwemo za mifugo na uvuvi ili nchi iweze kuuza maziwa nje ya nchi.

Naye, Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji Mhe. Dkt. Christine Ishengoma alisema ni muhimu kwa wafugaji kwa sasa kubadili fikra zao na kufuga kisasa kwa kuwa na ng'ombe wachache wenyewe uwezo wa kutoa maziwa mengi.

Alibainisha kuwa ni vyema kuwepo na mikakati ikiwemo ya takwimu ili kufahamu kiasi sahihi cha maziwa kinachozalishwa nchini kutoka kwa ng'ombe wa asili na walioboreshwa.

Msajili wa Bodi ya Maziwa nchini Dkt. George Msalya akiwasilisha taarifa ya utendaji kazi wa bodi hiyo mbele ya Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji jijini Dodoma Oktoba 21, 2021 na kufafanua kuwa asilimia 80 ya maziwa yanayozalishwa hapa nchini hayapo katika mfumo rasmi hivyo inahitajika jitihada zaidi ili yawe kwenye mfumo huo kwa ajili ya kujulikana ubora wake kabla ya kutumika kwenye viwanda ya kuchakata maziwa nchini.

Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji Mhe. Dkt. Christine Ishengoma akifafanua jambo wakati wa kuhitimisha kikao kilichopokea taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Maziwa nchini jijini Dodoma Oktoba 21, 2021 na kusema kuwa ni muhimu kwa wafugaji kwa sasa kubadili fikra zao na kufuga kisasa kwa kuwa na ng'ombe wachache wenyewe uwezo wa kutoa maziwa mengi.

MIFUGO NA UVUVI WASHINDI WA PILI MAADHIMISHO YA SIKU YA CHAKULA DUNIANI

Wizara ya Mifugo na Uvuvi imeibuka mshindi wa pili kwenye matokeo ya jumla ya Maadhimisho ya Kitaifa ya Siku ya chakula Duniani kwa mwaka huu yaliyotangazwa wakati wa kilele cha Maadhimisho yaliyofanyika mkoani Kilimajaro Oktoba 17, 2021.

Wizara imeshika nafasi hiyo kufuatia kuongoza kwenye kipengele cha Taasisi iliyoonesha ubunifu wa kuchakata mazao yake kwenye mabanda ya maonesho kwa taasisi zote zilizoshiriki kwenye maadhimisho hayo ambapo nafasi ya kwanza imechukuliwa na banda la Umoja wa mataifa.

Akizungumza mara baada ya kukabidhiwa zawadi ya kombe na cheti kufuatia ushindi huo, Mkurugenzi Msaidizi huduma za Ugani (Mifugo) Dkt. Kejeri Gillah alisema kuwa ushindi huo umetokana na umoja na

mshikamano uliopo baina ya Wizara, Taasisi na wadau waliopo chini yao ambapo amesisitiza kudumisha ushirikiano huo wakati wote.

“Tulikuwa na wadau wa tasnia ya maziwa, nyama, ufgaji wa kuku na wale wanaojihusisha na ufgaji wa samaki na ulinzi wa rasilimali za uvuvi kwa ujumla, hawa wote walikuwa wakionesha ubunifu wa namna gani wanahakikisha mlaji anapata lishe yenye mazao yote yanayotokana na sekta za mifugo na uvuvi na kwa kweli watu wamefurahia huduma zetu mara zote walipofika hapa,” alisema Dkt. Gillah.

“Niendelee kuwasisitiza wananchi waendelee kula vyakula ambavyo vina asili ya nyama kwa sababu vimethhibitika kutoa protini namba moja ambayo inaimarisha afya ya mwili na akili ya mlaji na waongeze

Mgeni Rasmi wa kilele cha Maadhimisho ya Kitaifa ya Siku ya Chakula Duniani ambaye pia ni Waziri wa Kilimo, Prof. Adolph Mkenda (kulia) akimkabidhi zawadi ya kombe, Afisa Utumishi kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Scholastica Mdoe baada ya Wizara hiyo kuibuka mshindi wa jumla wa nafasi ya pili kwenye kipengele cha Taasisi zilizoonesha ubunifu wa teknolojia mbalimbali wakati wote wa Maadhimisho hayo yaliyohitimishwa Oktoba 17, 2021 Mkoani Kilimanjaro.

kiwango cha unywaji wa maziwa ili wawe na nguvu na uwezo wao wa kufikiria uongezeke pia,"alisisitiza Dkt. Gillah.

Kwa upande wake mmoja wadau walioonesha ubunifu katika banda la Wizara hiyo ambaye ni Mkurugenzi wa Kiwanda cha Maziwa cha Nronga kilichopo Wilaya ya Hai mkoani Kilimanjaro, Bi. Hellen Usiri ameishukuru Wizara ya Mifugo na Uvuvi na Bodi ya Maziwa nchini (TDB) kwa ushirikiano mkubwa wanaowapa wakati wote wanapowahitaji.

"Niiombe Wizara iendelee kuweka msisitizo kwenye huu mpango wa unywaji maziwa shulenii kwa sababu utasidia sana kuinua kiwango cha ufaulu hapa nchini kwa sababu tayari tumeshaona matokeo yake kwenye shule ambazo zimeshaanza kutekeleza mpango huu," alisema Usiri.

Awali akisoma hotuba ya kufunga Maadhimisho hayo kwa mwaka huu, Mgeni rasmi ambaye pia ni Waziri wa Kilimo, Prof. Adolph Mkenda alisema kuwa Wizara

ya Mifugo na Uvuvi kuitia taasisi yake ya Wakala ya Maabara ya Veterinari nchini (TVLA) imeweza kuzalisha dozi milioni 63 za chanjo kwa ajili ya kuikinga mifugo dhidi ya magonjwa ya mdondo, kimeta, chambavu, Homa ya mapafu ya ng'ombe na Ugonjwa wa kutupa mimba ambapo pia ameongeza kuwa Taasisi hiyo inaendelea kufanya utafiti ili kuzalisha chanjo za magonjwa mengine yanayoathiri mifugo hapa nchini.

"Kwa upande wa Sekta ya Uvuvi, Wizara hiyo ina mpango wa kufanya ujenzi wa mitambo ya barafu, kutengeneza chanja za kukaushia dagaa,ununuzi wa vifaa vya kukaushia samaki vinavyotumia mwanga wa jua na ujenzi wa soko kubwa la samaki la Kipumbwi wilayani Pangani mkoani Tanga," alisema Prof. Mkenda.

Maadhimisho ya kitaifa ya Siku ya Chakula Duniani kwa mwaka huu yalianza Oktoba 10 hadi leo ambapo wananchi wa Mkoa wa Kilimanjaro wamepata fursa ya kujifunza teknolojia mbalimbali za uchakati wa mazao mbalimbali ya sekta za kilimo, mifugo na Uvuvi huku pia wakipata elimu inayohusu lishe bora.

Viongozi, Watumishi wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi na wadau wake wakifurahia kwenye picha ya pamoja muda mfupi baada ya kukabidhiwa zawadi ya kombe na cheti baada ya kuibuka washindi wa jumla wa nafasi ya pili kwenye kipengele cha Taasisi zilizoonesha ubunifu wa teknolojia mbalimbali wakati wote wa Maadhimisho hayo yaliyohitimidwa Oktoba 17,2021 Mkoani Kilimanjaro.

NARCO YAJENGA MSINGI KUTATUA MIGOGORO YA WAFUGAJI

Kampuni ya Ranchi za Taifa (NARCO) imefanikiwa kukodisha maeneo kwa ajili ya wafugaji kufuga mifugo yao hali iliyochangia kupunguza migogoro baina ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi, huku ikiahidi kuendelea kushirikiana na wawekezaji wanaotaka kuwekeza katika ranchi hizo.

Akizungumza Oktoba 13, 2021 wakati wa kikao cha mwisho cha bodi ya wakurugenzi ya NARCO, mwenyekiti wa bodi hiyo Bw. Paul Kimiti alisema bodi hiyo ambayo imemaliza muda wake baada ya kukaa madarakani kwa miaka mitatu imeweza kwa kiasi kikubwa kusimamia na kuhakikisha wafugaji nchini ambao wana mifugo mingi wanapatiwa maeneo kwa mikataba katika ranchi hizo ili waweze kufuga mifugo yao na kukuza sekta ya mifugo nchini.

"Tumegawa maeneo ya ranchi takriban asilimia 75 na kubakiza asilimia 25 kwa kuwa wafugaji nchini wamekuwa na mifugo mingi na wanahitaji maeneo kwa

ajili ya kufuga mifugo yao," alisema Kimiti.

Aidha, alisema katika kipindi cha miaka mitatu bodi ya wakurugenzi ya NARCO imeweza kuhakikisha maeneo ya ranchi za taifa yanawekewa mipaka ili kuzuia uvamizi wa maeneo hayo na kwamba zoezi hilo linaendelea katika maeneo mengine ambayo bado hayajawekewa alama hizo.

Kwa upande wake Mkurugenzi Mkuu wa NARCO Prof. Peter Msffe alisema bodi ya wakurugenzi ya NARCO ambayo imemaliza muda wake imeweka misingi sahihi katika kufuatilia ukubwa wa maeneo ya ranchi, madeni na mashauri mbalimbali ambayo kwa kiasi kikubwa yameiwezesha NARCO kupata mafanikio zaidi.

Aliongeza kuwa bodi imekuwa ikitoa maelekezo kwa NARCO kuhakikisha inakaa na wawekezaji ambao wamepatiwa vitalu katika ranchi za NARCO na kuona namna ya kuboresha mikataba ili iweze kuzinufaisha

Mwenyekiti wa bodi ya wakurugenzi ya Kampuni ya Ranchi za Taifa (NARCO) Bw. Paul Kimiti akifafanua jambo kwa wakurugenzi wa bodi hiyo iliyokaa madarakani kwa miaka mitatu namna iliviyoweza kukodisha maeneo kwa ajili ya wafugaji kufuga mifugo yao hali iliyochangia kupunguza migogoro baina ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi. Kikao hicho kimefanyika katika makao makuu ya NARCO jijini Dodoma Oktoba 13, 2021.

pande zote mbili lengo ni kuhakikisha wafugaji wanapata fursa ya kupatiwa vitalu ili kufuga mifugo yao na kulima malisho ya mifugo.

Kwa upande wao baadhi ya wakurugenzi wa bodi ya wakurugenzi ya NARCO ambayo imemaliza muda wake walisema kampuni hiyo imeweza kutatua kwa kiasi kikubwa migogoro baina ya wafugaji na watumiae wengine wa ardhi kwa kuamua kukodisha vitalu kwenye ranchi za NARCO ili wafugaji waweze kufuga mifugo yao.

Waliongeza kuwa NARCO imekuwa ikifuga mifugo bora ambapo wananchi wanakaribishwa kwenda kununua mifugo hiyo ikiwemo ng'ombe na mbuzi ili kuwa na aina bora ya mifugo inayozalishwa katika ranchi hizo.

Pia waliwalika wawekezaji kuwekeza katika ranchi za NARCO kwa ajili ya kulima malisho, kujenga majosho na miundombini mbalimbali ili mifugo inayozalishwa katika ranchi hizo kuongezewa thamani.

Mkurugenzi Mkuu wa Kampuni ya Ranchi za Taifa (NARCO) Prof. Peter Msoffe akizungumza kando ya kikao cha mwisho cha bodi ya NARCO Oktoba 13, 2021 namna bodi ilivyoweka misingi sahihi ya kufuutilia ukubwa wa maeneo ya ranchi, madeni na mashauri mbalimbali ambayo kwa kiasi kikubwa yameiwezesha NARCO kupata mafanikio Zaidi.

Wakurugenzi wa bodi ya wakurugenzi ya Kampuni ya Ranchi za Taifa (NARCO) wakiongozwa na mwenyekiti wa bodi hiyo Bw. Paul Kimiti wakiwa kwenye kikao cha mwisho cha bodi ambayo imekaa madarakani kwa kipindi cha miaka mitatu. Kikao hicho kimefanyika katika makao makuu ya NARCO jijini Dodoma Oktoba 13, 2021.

MKAKATI WA KUENDELEZA SEKTA ZA MIFUGO NA UVUVI WAWASILISHWA

Wizara ya Mifugo na Uvuvi imewasilisha mpango mkakati wa kipindi cha miaka mitano kwa ajili ya kuendeleza sekta za mifugo na uvuvi ili kuinua zaidi mchango wa sekta hizo katika pato la taifa ifikapo mwaka 2025/26.

Mpango mkakati huo umewasilishwa Oktoba 29, 2021 mbele ya Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji ambapo katika sekta ya mifugo mpango huo mbali na mambo mengine umekusudia kukuza tasnia za nyama na maziwa.

Akizungumza mbele ya kamati hiyo, Kaimu Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi anayeshughulikia Mifugo Bw. Amosy Zephania alisema mpango huo umezingatia kanda mbalimbali nchini ambazo zimekuwa zikifanya vizuri katika tasnia hizo ili kuwekeza zaidi kwenye maeneo hayo ili kupunguza gharama za uzalishaji.

Alisema ni muhimu tasnia za maziwa na nyama ambazo ndiyo maeneo ya kimkakati kuwekewa nguvu zaidi ili uzalishaji umnufaishe mfugaji wa chini ambaye ndiye mlengwa na kuwa na uchumi jumuishi.

Kwa upande wake Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi anayeshughulikia Uvuvi Dkt. Rashid Tamamatamah alisema mpango mkakati wa kuendeleza sekta ya uvuvi utajumuisha sekta binafsi na wadau wa maendeleo ili kuhakikisha sekta hiyo inakuwa na tija zaidi kwa nchi na mwananchi mmoja mmoja.

Alifafanua kuwa katika mpango huo kwenye kipindi cha miaka mitano unalenga kuhakikisha mapato yanaongezeka na kuifanya sekta ya uvuvi kuongeza tija zaidi katika pato la taifa.

Naye Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji Mhe. Dkt. Christine Ishengoma

Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi anayeshughulikia Uvuvi Dkt. Rashid Tamamatamah akizungumza juu ya mpango mkakati wa kukuza sekta ya uvuvi kwa mwaka 2021/22 hadi 2025/26 mbele ya wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifigo na Maji, jijini Dodoma Oktoba 29, 2021.

alisema mpango mkakati wa kuendeleza sekta za mifugo na uvuvi wa kipindi cha miaka mitano ni vyema elimu zaidi iendelee kutolewa kwa kushirisha maafisa ugani.

Dkt. Ishengoma aliongeza kuwa ana imani mkakati huo ukifanyiwa kazi na kutekelezwa utaleta tija kwa taifa hususan kwa wafugaji na wavuvi.

Kaimu Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi anayeshughulikia Mifugo Bw. Amosy Zephania akizungumza juu ya mpango mkakati wa kukuza sekta ya mifugo kwa mwaka 2021/22 hadi 2025/26 mbele ya wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji, jijini Dodoma Oktoba 29, 2021, ambapo amesema mpango huo umejikita kukuza tasnia za nyama na maziwa.

Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji Mhe. Dkt. Christine Ishengoma akizungumza na wajumbe wa kamati hiyo pamoja na viongozi kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi namna mpango mkakati wa kuendeleza sekta za mifugo na uvuvi wa kipindi cha miaka mitano ulivyo muhimu katika kukuza sekta hizo mbili. Kikao hicho kimefanyika jijini Dodoma Oktoba 29, 2021.

UHITAJI WA NYAMA WAONGEZAKA, YABAINIKA SEKTA KUKUA

Serikali imesema malalamiko yaliyojitekeza hivi karibuni ya kupanda kwa bei ya nyama nchini yanaashiria ukuaji wa sekta hiyo ambapo wafugaji wameshauriwa kuwa huu ni muda mzuri kwa wao kuvuna na kuuza mifugo yao.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Abdallah Ulega (Mb) alibainisha hayo Oktoba 20, 2021 jijini Dodoma, mbele ya wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji wakati wa uwasilishaji wa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Nyama nchini mbele ya kamati hiyo.

Mhe. Ulega alisema kipindi cha nyuma wafugaji walikuwa wakilalamika kutopata masoko ya mifugo yao ila katika kipindi cha sasa uhitaji wa mifugo katika viwanda vya kuchakata nyama nchini umekuwa mkubwa pamoja na hitaji la nyama katika soko la ndani.

"Sekta ambayo ulikuwa hauwezi kuisikia inasemwa, lakini leo inakuwa mjadala hivyo ni wakati mzuri sana

kwa wafugaji kuvuna na kuuza mifugo yao," alisema Ulega.

Alisema serikali inayoongozwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Samia Suluhu Hassan imetengeneza uhitaji wa nyama baada ya kufungua biashara ya kuuza nyama nje ya nchi hivyo uhitaji wa mifugo kwenye viwanda vya kuchakata hapa nchini umeongezeka.

Kwa upande wake, Msajili wa Bodi ya Nyama nchini Dkt. Daniel Mushi aliiambia kamati hiyo kuwa ubaba wa nyama uliojitekeza hivi karibuni na kusababisha bei ya nyama kupanda ni fursa ya kufuga kibiashara na kunenepesha mifugo hiyo.

Alisema kwa sasa sera ya serikali ni kuhamasisha uwepo wa vikundi kwa ajili ya unenepeshaji wa mifugo ili kupatikana kwa mifugo bora kulingana na hitaji la soko la sasa hususan kwenye viwanda vya kuchakata nyama nchini.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Abdallah Ulega (Mb), (aliyesimama) akifafanua jambo na kujibu maswali mbele ya Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji wakati wa uwasilishaji wa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Nyama nchini jijini Dodoma Oktoba 20, 2021, ambapo Mhe. Ulega amesema malalamiko yaliyojitekeza hivi karibuni ya kupanda kwa bei ya nyama nchini yanaashiria ukuaji wa sekta hiyo ambapo wafugaji wameshauriwa kuwa huu ni muda mzuri kwa wao kuvuna na kuuza mifugo yao.

Aliongeza kuwa hivi karibuni Tanzania kupertia viwanda vilivyopo nchini itaanza kupeleka nyama katika soko la Saudi Arabia na kwamba hitaji la soko hilo ni Tani Laki Sita kwa mwaka hali ambayo itachangia kwa kiasi kikubwa kukuza sekta ya mifugo nchini.

Kuhusu ugonjwa wa midomo na miguu (FMD) ambao unaathiri mifugo na kusababisha Tanzania kushindwa kupeleka nyama katika baadhi ya nchi za nje kulingana na masharti yaliyopo kwenye nchi hizo, akimwakilisha Kaimu Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi anayeshughulikia Mifugo, Msajili wa Baraza la Veterinari Tanzania (RVCT) Dkt. Bedan Masuruli alisema ugonjwa huo umekuwa ukiathiri kwa kiasi kikubwa biashara ya nje na kwamba umekuwa ukisababishwa na uwepo wa wanyama pori.

Alisema ni vigumu kudhibiti ugonjwa huo kwa kuwa Tanzania ina kirusi cha ugonjwa huo ambacho hakipo kwenye chanjo ambazo zinaingizwa nchini kutoka nchi za nje kwa ajili ya kudhibiti ugonjwa huo na kwamba kuna virusi aina saba vya ugonjwa huo.

Alifafanua baadhi ya viwanda ambavyo vimepewa vibali nya kusafirisha nyama kwenda ya nchi vinataratibu ya kuweka mifugo karantini kabla ya kuchinjwa ili kujiridhisha mifugo hiyo kutokuwa na ugonjwa wa midomo na miguu ambao hauathiri binadamu.

Akizungumza wakati akihitimisha kikao cha Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji Mwenyekiti wa kamati hiyo Mhe. Dkt. Christine Ishengoma baada ya kamati kusomewa taarifa ya utendaji kazi wa Bodi ya Nyama nchini, aliishauri Wizara ya Mifugo na Uvuvi kuendelea kuisimamia vyema sekta ya mifugo ili iweze kuongeza mapato kwa kuuza mifugo na mazao yake ndani na nje ya nchi.

Pia, alisema ni vyema elimu iendelee kutolewa kwa ajili ya uzalishaji wenyе tija kwenye masoko na uvunaji wa mifugo kusudi uzalishaji uwe wenyе tija na kwamba mifugo ipo mingi wafugaji hawapaswi kutokuvuna mifugo yao hali ambayo inasababisha pia viwanda nya kuchakata nyama kutopata malighafi ya kutosha.

Msajili wa Bodi ya Nyama nchini Dkt. Daniel Mushi (aliyesimama) akiwasilisha taarifa ya utendaji kazi wa bodi hiyo mbele ya Kamati ya Kudumu ya Bunge, Kilimo, Mifugo na Maji jijini Dodoma Oktoba 20, 2021 na kufafanua kuwa sera ya serikali kwa sasa ni uwepo wa vikundi kwa ajili ya kunenepesha mifugo na kupata mifugo bora inayoendana na mahitaji ya soko la sasa na kwamba hivi karibuni Tanzania itaanza kuuza nyama nchini Saudia Arabia ambapo uhitaji wao ni Tani Laki Sita kwa mwaka.

WAZIRI NDAKI ANG'AKA UKUSANYAJI MDOGO WA MADUHULI

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki (Mb) amewaaagiza watendaji wakuu wa wizara kuhakikisha makusanyo ya maduhuli yanafikia malengo ya bajeti ya mwaka wa fedha 2021/22 baada ya kupokea taarifa ya makusanyo ya robo mwaka ya bajeti hiyo ambayo hakuridhika nayo ukilinganisha na bajeti iliyopita.

Akizungumza Oktoba 26, 2021 katika kikao cha kupokea taarifa ya ukusanyaji wa maduhuli ya robo mwaka kwa bajeti ya wizara ya mwaka wa fedha 2021/22 Sekta ya Mifugo jijini Dodoma, Waziri Ndaki alisema utaratibu wa ukusanyaji maduhuli uko wazi lakini kuna shida ya namna ya ukusanyaji pamoja na fedha nyingine kutojulikana zinapopelekwa baada ya kukusanya.

Aliongeza kuwa amesikitishwa na baadhi ya minada ya mifugo, kutofikia malengo yaliyowekwa katika robo ya mwaka ya bajeti kati ya Mwezi Julai hadi Septemba mwaka huu na kumlazimu kutoa uamuzi wa kuwaondoa baadhi ya wasimamizi wa minada kwenye nafasi zao na wengine kuwaweka katika kipindi cha uangalizi ili kufuatilia utendaji kazi wao katika ukusanyaji wa maduhuli.

"Picha hii tunayoiona hapa inaonyesha tatizo ni kubwa namna ya kukusanya pesa katika ngazi ya chini kwenye vituo vyetu na siyo makao makuu, sababu zinazotajwa na watu wanaokusanya ni zile zile miaka yote na bado tulikusanya, kwa nini kipindi hiki makusanyo yashuke?," alihoji Mhe. Ndaki.

Kufuatia ukusanyaji wa kiwango cha chini wa maduhuli katika kipindi cha robo mwaka ya bajeti kwa mwaka wa fedha 2021/22 Sekta ya Mifugo, Waziri Ndaki aliagiza kufikia tarehe 28 mwezi huu kuwe kumeundwa timu ya ufuatilia wa makusanyo ya maduhuli.

Aliongeza kuwa timu hiyo ambayo anataka akutane nayo kabla ya utekelezaji wa majukumu yake, inapaswa kufanya kazi kwa weledi na kutoa taarifa za ukweli bila kupendelea wala kumuonea mtu na kuhakikisha inapita katika minada yote ya mifugo na halmashauri zote nchini kufuatilia utekelezaji wa ukusanyaji wa maduhuli.

Kwa upande wake, Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Abdallah Ulega alisema amekuwa akikerwa na utoroshaji wa rasilimali za mifugo nchini kwenda nje ya nchi na uingizaji wa mazao ya mifugo kinyume na utaratibu ambapo wanaweza kuwa wanaingiza mazao

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki (Mb) akizungumza wakati wa kupokea taarifa ya ukusanyaji wa maduhuli ya robo mwaka kwa bajeti ya wizara ya mwaka wa fedha 2021/22 Sekta ya Mifugo jijini Dodoma Oktoba 26, 2021, ambapo Waziri Ndaki alisema utaratibu wa ukusanyaji maduhuli uko wazi lakini kuna shida ya namna ya ukusanyaji pamoja na fedha nyingine kutojulikana zinapopelekwa baada ya kukusanya.

mbalimbali kwa kuwa hawalipi kodi na kuathiri uzalishaji ndani ya nchi mambo ambayo hayavumiliki.

Alisema vitendo hivyo vimekuwa vikiathiri kwa kiasi kikubwa ukusanyaji wa mapato ya mifugo na mazao yake hali inayofanya serikali kukosa mapato.

Naye, Kaimu Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvubi anayeshughulikia mifugo Bw. Amosy Zephania akizungumza kando ya kikao hicho alisema maazimio yaliyotolewa katika kikao hicho ni kupitia na kufanya tathmini ya kila kituo cha kukusanya mapato na kupima utekelezaji wa ukusanyaji, kuimarisha timu ya

kufuatilia maduhuli sehemu zote katika sekta ya mifugo pamoja na halmashauri kurejesha fedha kutokana na makusanyo kwa ajili ya kuingizwa katika mfuko mkuu wa serikali.

Kikao kingine cha taarifa ya ukusanyaji wa maduhuli kwa bajeti ya Wizara ya Mifugo na Uvubi Sekta ya Mifugo kwa Mwaka wa Fedha 2021/22 kinatarajiwa kufanya mwezi Januari mwaka 2022 au muda wowote kama ambavyo itaelekezwa na uongozi wa wizara. Utaratibu huu wa kukutana kila robo ya mwaka ni maelekezo ya Waziri wa Mifugo na Uvubi Mhe. Mashimba Ndaki.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvubi Mhe. Abdallah Ulega (Mb) akizungumzia kukerwa na utoroshaji wa rasilimali za mifugo nchini kwenda nje ya nchi na uingizaji wa mazao ya mifugo kinyume na utaratibu ambapo wanaweza kuwa wanaingiza mazao mbalimbali kwa kuwa hawalipi kodi na kuathiri uzalishaji ndani ya nchi mambo ambayo hayavumiliki. Amezungumza hayo wakati wa kikao cha kupokea taarifa ya ukusanyaji wa maduhuli ya robo mwaka kwa bajeti ya wizara ya mwaka wa fedha 2021/22 Sekta ya Mifugo jijini Dodoma Oktoba 26, 2021.

Baadhi ya washiriki wa kikao cha kupokea taarifa ya ukusanyaji wa maduhuli ya robo mwaka kwa bajeti ya Wizara ya Mifugo na Uvubi Sekta ya Mifugo kwa mwaka wa fedha 2021/22 Sekta ya Mifugo jijini Dodoma, wakifuatilia mwenendo wa kikao hicho kilichoongozwa na Waziri wa Mifugo na Uvubi Mhe. Mashimba Ndaki Oktoba 26, 2021.

ULEGA: TUMEJIPANGA KUINUA BIASHARA YA DAGAA WA KIGOMA

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega amesema Serikali ya Mhe. Rais Samia Suluhu Hassan kuitia Wizara ya Mifugo na Uvuvi imejipanga kuhakikisha Dagaa wa Kigoma wanakuwa ni zao la kimkakati kibashara litakalokwenda kuvutia uwekezaji na kusisimua uchumi wa mtu mmoja mmoja na nchi kwa ujumla.

Ulega aliyasema hayo wakati akiongea na Wadau wa Uvuvi alipofanya kikao nao katika Mwalo wa Katonga uliopo Mkoani Kigoma Oktoba 17, 2021.

Alisema kuwa serikali imejipanga kufanya zao la dagaa wa Kigoma kuwa la kimkakati kwa sababu biashara ya dagaa inahusisha watu wengi katika jamii, hivyo kuiimarisha biashara hiyo ni kuwaimarisha wananchi kiuchumi.

“Sisi Serikali tunataka kuinua biashara ya dagaa wa Kigoma, tunataka wavuvi wainuke kiuchumi, na tumejipanga kuondoa vikwazo vyote vinavyowasumbua na tutalitangaza vyema zao hili ili kuvutia uwekezaji zaidi hapa Kigoma,” alisema Ulega.

Pia, Naibu Waziri Ulega aliwataka Viongozi wa Mkoa huo kuanza mikakati na kampeni maalum kwa ajili ya kutangaza ubora wa dagaa wa Kigoma ili kuvutia uwekezaji wa viwanda vidogovidogo na vikubwa kwa ajili ya kuchakata dagaa hao.

Aliendelea kusema kuwa zao hilo la dagaa likitangazwa vizuri, wawekezaji na Taasisi za kibenki wote watakwenda kuwekeza na ndio itakuwa mwisho wa dagaa wa Kigoma kutupwa tupwa hovyo kwa sababu ya kukosa soko.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega akieleza ubora wa dagaa wa Kigoma alipotembelea Mwalo wa Katonga uliopo Mkoani Kigoma kuangalia namna Wavuvi wanavyokausha dagaa hao katika vichanja Oktoba 17, 2021.

Aidha, aliongeza kwa kusema kuwa uvunaji wa dagaa hao uendane sambamba na utunzaji wa mazalia ya samaki ili upatikanaji wa rasilimali hiyo uwe wa uhakika wakati wote.

"Ndugu zangu, mkakati huu wa kuinua biashara ya zao la dagaa hautafanikiwa kama malighafi haitakuwepo,

ili viwanda viweze kuanzishwa ni lazima malighafi ipatikane ya kutosha," alisistiza Ulega.

Alisema Serikali imejipanga kuwawezesha wavuvi vifaa mbalimbali vitakavyowasaidia kuvuna dagaa kwa uhakika na kuwakausha kwa kutumia vichanja vyta kisasa ili kupunguza upotevu wa dagaa na kuongeza ubora wake.

Diwani wa Kata ya Bangwe, Hamisi Besete (kushoto) akimueleza Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuuvi, Abdallah Ulega kuhusu eneo lililopangwa kujengwa Mwalo wa Katonga alipotembelea kuona eneo hilo Oktoba 17, 2021. Wa kwanza kulia ni Mbunge wa Kigoma Mjini, Kilumbe Ng'enda.

WAVUVI WAHIMIZWA KUTUNZA MAZALIA YA SAMAKI KUINUA UZALISHAJI

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega amewataka wavuvi wanaofanya shughuli zao Wilayani Uvinza, Mkoani Kigoma kutunza mazalia ya Samaki ili waweze kuzaliana na kuongezeka jambo ambalo litasaidia kuongeza uzalishaji na kukuza uchumi wa bluu nchini.

Ulega alitoa wito huo wakati akiongea na wavuvi wa Vijihi vya Buhingu na Igalula alipofanya ziara ya kukagua shughuli za uvuvi zinazofanyika Mkoani humo Oktoba 16, 2021.

Alisema ni muhimu kutunza mazalia hayo kwani ndio kiwanda cha kuzalisha malighafi huku akiwakumbusha wananchi kuwa kwa kufanya hivyo kutapelekea samaki kuongezeka na hivyo watakuwa na uhakika wa kupata lishe bora na kukuza kipato chao.

"Wananchi ungeni mkono jitihada za Serikali na wadau wengine wa maendeleo katika kuhakikisha mazingira ya mazalia ya Samaki yanatunzwa vizuri, mkifanya hivyo mazao mengi yatapatikana na uchumi wenu hapa utainuka," alisema Ulega.

Aliendelea kusema kuwa uchumi wa wananchi hao ukiinuka kuititia biashara nzuri ya samaki watakayoifanya wataweza kutoka katika uvuvi wanaofanya sasa wa kuwinda na kufanya uvuvi wa kisasa kwa sababu watakuwa na uwezo wa kupata vifaa bora vya kuwarahisishia shughuli zao hizo.

Aidha, aliupongeza Mradi wa Tuungane ambao kwa kushirikisha na Serikali wanahamasisha jamii kutunza maeneo ya mazalia samaki Wilayani Uvinza na tayari

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega (wa Pili kutoka kushoto) akiangalia maeneo ya mazalia ya samaki yaliyohifadhiwa na Mradi wa Tuungane kwa kushirikiana na Serikali katika Kijiji cha Buhingu, Wilayani Uvinza, Mkoani Kigoma Oktoba 16, 2021. Kushoto kwake ni Kaimu Mkuu wa Wilaya ya Uvinza, Ester Mahawe. Wa tatu kutoka kulia ni Afisa Mfawidhi, Usimamizi wa Rasilimali za Uvuvi Kanda Kuu ya Tanganyika, Juma Makongoro.

wametenga maeneo ya hifadhi katika Vijihi mbalimbali.

"Niwaombe muendelee kutanua wigo wa utunzaji wa mazalia, ongezeni mipaka ya kutunza, tunzeni na baada ya muda mvune samaki, huu ndio uchumi wa buluu anaouhamasisha Mhe. Rais Samia Suluhu Hassan," aliongeza.

Waziri Ulega aliwataka wananchi wanaoishi katika Vijihi hivyo vilivyopo kandokando ya Ziwa Tanganyika kuhakikisha wanajipanga kuyalinda maeneo hayo ili waharibifu wasiweze kuingia katika maeneo hayo kuvuna samaki kiholela.

"Hakikisheni harakati zenu hizi hazirudi nyuma, muwe walinzi wa maeneo haya, Serikali ipo pamoja na nyinyi," alisistiza

Katika kuunga mkono jitihada hizo, Naibu Waziri Ulega alitoa ahadi

ya kuwapatia Injini za Boti 2 kwa kikundi cha Ushirika cha Wavuvi cha Katumbi kilichopo katika Kijiji cha Buhingu na kingine kimoja kitakachopatikana katika Kijiji cha Igalula ili waweze kuzitumia kufanya shughuli zao za uvuvi ikiwemo kutunza mazalia ya Samaki.

Naye, Kaimu Mkurugenzi, Mradi wa Tuungane, Peter Limbu alisema kuwa kuititia mradi huo wanaweza kuunda mazalia ya samaki 10 kwenye Vijihi 10 ambayo jamii katika vijiji hivyo wanashiriki kuhifadhi na maeneo hayo yamechukua jumla ya Ekari Elfu Thelathini na Nne (34000).

"Zoezi hili la kutambua maeneo ya mazalia ya samaki tulishirikiana na Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFIRI) na walitusaidia kubainisha maeneo hayo ambayo sasa tumeyahifadhi," alisema Limbu.

WAZIRI NDAKI ABAINISHA UFUGAJI WA SAMAKI KUONGEZA MALIGHAFI VIWANDANI

Serikali imesema uwekezaji wa ufugaji wa samaki sutasaidia kuongeza malighafi kwenye viwanda vya uchakataji wa samaki pamoja na kuanzisha viwanda vipyta hususan katika Ukanda wa Bahari ya Hindi.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki alisema hayo Oktoba 2, 2021 wakati alipotembelea shamba la ufugaji samaki linalomilikiwa na Kampuni ya Tanlapia lililopo Wilaya ya Bagamoyo Mkoani Pwani, ikiwa ni sehemu ya kuona shughuli zao za ufugaji wa samaki na namna wadau ambao serikali inataka wafanikiwe katika ufugaji wa samaki ili kufikia lengo la kuzalisha samaki kwa wingi ifikapo mwaka 2025 na kufikia kiwango sawa cha samaki wanaovunwa kuititia maji ya asili.

"Kwa sasa tuna viwanda vingi kidogo na vingine vinazalisha chini ya viwango kutokana na kukosa

malighafi, sasa uzalishaji kama huu utasaidia viwanda kuwa na malighafi hususan katika ukanda wa bahari ambao una viwanda vichache vya kuchakata mazao ya samaki na bado tunataka uzalishaji huu uendelee ili kuzalisha viwanda ambavyo tayari vimesimikwa katika ukanda wa bahari na kusafirisha bidhaa za samaki nje ya nchi," alisema Mhe. Ndaki.

Waziri Ndaki aliongeza kuwa serikali ya awamu ya sita inayoongozwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Samia Suluhu Hassan, itaendelea kuhakikisha inaendeleza wawekezaji hapa nchini ili kufikia malengo ya uzalishaji mkubwa wa samaki kuititia ufugaji wa samaki.

Aidha, alisema mwelekeo wa serikali ni kuwatia moyo wazalishaji wakubwa wa samaki ili uwekezaji uwe na tija kwa taifa kwa kupatikana kwa chakula na ajira kwa nchi.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki akikagua baadhi ya mabwawa ya samaki ya Kampuni ya Tanlapia yaliyopo Wilaya ya Bagamoyo Mkoani Pwani Oktoba 2, 2021 na kufafanua kuwa mradi huo wenye uwezo wa kuzalisha samaki metriki tani 8,000 hadi 10,000 kwa mwaka utakuwa mkombozi katika kuongeza malighafi ya samaki kwenye viwanda hususan katika Ukanda wa Bahari ya Hindi. Nyuma yake ni Mkurugenzi wa Idara ya Ukuza Viumbe Maji kutoka wizarani Dkt. Nazael Madala.

Alisema kupitia shamba la Tanlapia ambalo katika awamu ya kwanza linatarajia kuwa na mabwawa 48 ya samaki, kuwa shamba darasa la watu kutoka maeneo mbalimbali nchini kujifunza namna ya ufugaji wa samaki kibiashara.

Naye Mkurugenzi wa Idara ya Ukuzaji Viumbe Maji kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi Dkt. Nazael Madala, alisema teknolojia inayotumika kwenye ufugaji samaki katika shamba la Tanlapia unaweza kufuga samaki wengi kwa kuwa ina mfumo wa kusafisha maji hayo na kuwa na uwezo wa kufuga samaki wengi kwa wakati mmoja na kufungua fursa ya kufuga samaki wengi katika eneo dogo.

Aliongeza kuwa Tanzania ni nchi ya kwanza kusini mwa janga la sahara kutumia teknolojia hiyo na kwamba watanzania wengi wanaweza kujifunza katika kuongeza tija ya uzalishaji wa samaki kwenye mabwawa hayo na kufafanua kuwa idadi ya watu imekuwa ikiongezeki lakini maziwa na Bahari ya Hindi haviongezeki hivyo lazima kuwa na mbinu ya kuongeza samaki kupitia

njia ya ufugaji kwa kuwa duniani wastani wa kila mtu anatakiwa kula Kilogramu 20.5 kwa mwaka lakini kwa Tanzania wastani kwa sasa kwa mtu anakula Kilogramu 8.5 pekee.

Kwa upande wake, Mkurugenzi wa Kampuni ya Tanlapia inayomiliki shamba la kufuga samaki aina ya sato katika Wilaya ya Bagamoyo Mkoani Pwani, Bw. Baraka Karangahe alisema lengo la mradi ni soko la hapa nchini ili kila mwananchi aweze kupata samaki kwa bei nafuu na kuishukuru serikali kwa namna ambavyo imekuwa ikitoa ushirikiano kwa wawekezaji hapa nchini.

Aliongeza kuwa kupitia mradi huo ambaa utakuwa unazalisha takriban vifaranga Milioni Mbili kwa mwaka na kuuza samaki metriki tani 8,000 hadi 10,000 kwa mwaka, kampuni imekuwa ikihakikisha inatoa ushirikiano kwa majirani ili nao pia waweze kupata elimu ya ufugaji samaki ili kuongeza tija kwao na taifa kwa ujumla na kwamba mradi utajiri wafanyakazi 200.

Mkurugenzi wa Kampuni ya Tanlapia inayomiliki shamba la kufuga samaki aina ya sato katika Wilaya ya Bagamoyo Mkoani Pwani Bw. Baraka Karangahe (Kushoto) akimuelezea Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki (wa pili kushoto) na Mkurugenzi wa Idara ya Ukuzaji Viumbe Maji kutoka wizarani Dkt. Nazael Madala baada ya kukagua mabwawa ya Samaki Oktoba 2, 2021, kuwa lengo la mradi ni kukuza soko la hapa nchini ili kila mwananchi aweze kupata samaki kwa bei nafuu na kuishukuru serikali kwa namna ambavyo imekuwa ikitoa ushirikiano kwa wawekezaji hapa nchini.

KIWANGO CHA UZALISHAJI MAZAO YA MIFUGO NA UVUVI KIMEONGEZeka-DKT. TAMATAMAH

Wizara ya Mifugo na Uvuvi kuitia kwa katibu Mkuu wa Wizara hiyo anayeshughulikia sekta ya Uvuvi Dkt. Rashid Tamamatamah imesema kuwa kiwango cha uzalishaji wa mazao ya mifugo na uvuvi na matumizi yake kimeongezeka ukilinganisha na kile kilichokuwepo mwaka 2020.

Dkt. Tamamatamah aliyasema Oktoba 12,2021 wakati akisoma taarifa ya Wizara hiyo kwenye sherehe za ufunguzi wa maadhimisho ya Siku ya Chakula Duniani ambazo kitaifa zimefanyika mkoani kwenye Uwanja wa shule ya Msingi Nelson Mandela uliopo eneo la Pasua Manispaa ya Moshi.

"Kiwango cha uzalishaji wa samaki kuitia maji ya asili kwa mwaka 2021 kimefikia takribani tani 372,000

huku uzalishaji wa mazao hayo kwa tasnia ya ufugaji wa samaki ukifikia takribani tani 20,355 na wastani wa kiwango cha ulaji wa samaki hao kimeongezeka kutoka kilo 8.2 hadi kilo 8.5 kwa mtu kwa mwaka," alisema Dkt. Tamamatamah.

Akizungumzia kwa upande wa sekta ya Mifugo, Dkt. Tamamatamah alisema kuwa kiwango cha uzalishaji wa nyama kimeongezeka hadi tani 738,166 ukilinganisha na tani 701679 zilizozalishwa mwaka uliopita na kiwango cha uzalishaji wa maziwa kimefikia lita bilioni 3.4 ikilinganishwa na lita bilioni 3.1 zilizozalishwa mwaka uliopita.

Dkt. Tamamatamah alibainisha kuwa kuongezeka kwa kiwango hicho cha uzalishaji wa mazao ya mifugo

Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi) Dkt. Rashid Tamamatamah (kushoto) akimuonesha Mkuu wa Mkoa wa Kilimanjaro Stephen Kagaigai ukubwa wa samaki wanaoweza kupatikana endapo vitendo vya uvuvi haramu vitadhibitiwa muda mfupi baada ya Kagaigai kufika kwenye banda la maonesho la Mifugo na Uvuvi ikiwa ni sehemu ya Maadhimisho ya kitaifa ya Siku ya Chakula Duniani yaliyofanyika kwenye uwanja wa Nelson Mandela, Manispaa ya Moshi mkoani Kilimanjaro Oktoba 12, 2021.

na uvuvi kumetokana na dhamira ya serikali katika kuhakikisha wananchi wanaondokana na uhaba wa chakula na lishe bora hapa nchini.

"Aidha maadhimisho haya ya Siku ya Chakula nchini huwa ni moja ya chachu za kuongeza uzalishaji wa mazao haya ya mifugo na uvuvi kwa sababu hutukumbusha kuwatendea haki wananchi kwa kuhakikisha chakula cha kutosha na chenye ubora kinapatikana na kinalindwa ili kisiharibike kabla au baada ya kuvunwa ili kimfikie mlaji kikiwa salama," aliongeza Dkt. Tamatamah.

Hata hivyo Dkt. Tamatamah aliwasihii wananchi kuendelea kutumia vyakula vinavyotokana na mazao ya mifugo na Uvuvi kwa wingi ili kufikia viwango vilivyowekwa na Shirika la Umoja wa mataifa la Chakula na Kilimo (FAO) ambalo husisitiza kila mtu kula wastani wa kilo 20.3 za samaki, kilo 50 za nyama na lita 200 za maziwa kwa mwaka.

Maadhimisho ya Siku ya chakula Duniani huadhimishwa kila mwaka kwa lengo la kumkumbusha mwananchi kuzingatia lishe bora wakati wote ili kuondokana na changamoto ya tatizo la udumavu na kuhakikisha jamii inakuwa na afya bora wakati wote.

Afisa Mfawidhi kituo cha uchunguzi wa magonjwa ya mifugo kanda ya Kaskazini Dkt. Raphael Mwampashi (wa kwanza kushoto) akimueleza Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi) Dkt. Radhid Tamatamah (wa kwanza kulia) kuhusu huduma zinatolewa na kituo chake muda mfupi baada ya Dkt. tamatamah kufika katika banda la Wizara ya Mifugo na Uvuvi kwenye Maadhimisho ya kitaifa ya Siku ya Chakula Duniani yaliyofanyika kwenye uwanja wa Nelson Mandela, Manispaa ya Moshi mkoani Kilimanjaro Oktoba 12, 2021. Kulia kwake ni Mkurugenzi Msaidizi Huduma za Ugani (Mifugo) Dkt. kejeri Gillah.

TEKNOLOJIA YA USALAMA NA UOKOZI YATAJWA KUSAIDIA WADAU WA UVUVI

Serikali imesema kuwasilishwa kwa teknolojia ya usalama na uokozi kwa wadau wa sekta ya uvuvi kutasaidia kuzua utoroshaji wa mazao ya uvuvi pamoja na kukusanya maduhuli.

Mkurugenzi wa Idara ya Uvuvi kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi Bw. Emmanuel Bulayi amebainisha hayo jijini Dodoma wakati wa kupokea wasilisho la awali kutoka kwa shirika lisilokuwa la kiserikali la Tanzania Agricultural Business Company Ltd (TABCO), juu ya teknolojia ya usalama na uokozi.

Bw. Bulayi alisema endapo teknolojia hiyo ikieleweka vyema na hatimaye kutumika na wadau wa Sekta ya Uvuvi itasaidia ukusanyaji wa maduhuli kutokana na mwenendo wa chombo cha uvuvi kwa kuwa chombo hicho kitakuwa kikionekana kuititia setilaiti.

Aliongeza kuwa ili utekelezaji wa teknolojia hiyo uweze kufikia malengo ni lazima wavuvi wao wenyewe kufuata sheria na kwamba wasilisho hilo lipo katika hatua ya awali na endapo likikamilika wizara na taasisi nyingine za serikali zitaweka utaratibu ambao utakubalika kwa wadau wote ili kusaidia kutekeleza majukumu yakiwemo ya kulinda rasilimali za uvuvi.

Pia alisema teknolojia hiyo itasaidia kufahamu wakati ambao mvuvi akipata dhoruba akiwa majini na kuweza kumpatia msaada kwa haraka zaidi.

Meneja Masoko kutoka Shirika lisilokuwa la kiserikali la Tanzania Agricultural Business Company Limited (TABCO), Bw. Japhet Kafrica akioneshesha baadhi ya vifaa vitakavyosaidia katika usalama na uokozi kwenye maeneo ya uvuvi wakati akitoa wasilisho lake Jijini Dodoma Oktoba 28, 2021.

Mkurugenzi wa Idara ya Uvuvi Bw. Emmanuel Bulayi akiongea na watendaji wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi), hawapo pichani mara baada ya kupokea wasilisho la awali kutoka kwa shirika lisilokuwa la kiserikali la Tanzania Agricultural Business Company Ltd (TABCO), juu ya teknolojia ya usalama na uokozi katika maeneo ya uvuvi kwenye kikao kilichofanyika katika ukumbi wa Wizara mtumba Jijini Dodoma Oktoba 28, 2021

LITA YATAKIWA KUENDELEA KUTOA MAFUNZO YA MUDA MFUPI KWA WAFUGAJI

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki ameiagiza Wakala ya Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo (LITA) kuendelea kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa wafugaji ili wafuge kisasa.

Waziri Ndaki aliyasema hayo Oktoba 28, 2021 alipotembelea Kampasi ya Tengeru iliyopo mkoani Arusha kwa lengo la kufungua bweni la wasichana lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 80 ambalo litasaidia kupunguza changamoto ya miundombinu iliyopo.

“Wafugaji bado wanahitaji kupatiwa elimu ya ufahamu ili waweze kuelewa faida na hasara za kuendelea na njia ya ufugaji wa asili na njia bora za ufugaji wa kisasa utakaoweza kuwalettea tija ambapo kwa kuwatumia wataalam tunaowafundisha na waliopo katika maeneo mbalimbali tutaweza kubadilisha fikra za wafugaji wetu,” alisema Waziri Ndaki.

Pia LITA imetakiwa kusaidia kutatua changamoto ya malisho kwa wafugaji kwa kutoa elimu juu ya umiliki wa maeneo na upandaji malisho. Waziri Ndaki amesema kuititia mashamba yao ya malisho ambayo hutumika kuwafundishia wanafunzi, pia wanaweza kuyatumia mashamba hayo kama mashamba darasa ambapo wafugaji watapata fursa ya kwenda kujifunza. Aidha, aliwashauri Bodi na Viongozi wa LITA kuangalia namna ya kutoa elimu ambayo itawasaidia wahitimu wa vyuo hivyo kwenda kujajiri wenyewe badala ya kutegemea kuajiriwa.

Waziri Ndaki aliipongeza Bodi na Uongozi mzima wa LITA kwa kazi nzuri wanayoifanya ikiwemo ya ujenzi wa miundombinu kama bweni la wasichana licha ya changamoto walizonazo. Pia amewaaahidi kuwa wizara itaendelea kutenga fedha za maendeleo katika

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki akifungua bweni la wasichana lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 80 katika Chuo cha LITA Kampasi ya Tengeru mkoani Arusha Oktoba 28, 2021 ambapo amewataka wanafunzi hao kutunza miundombinu hiyo vizuri.

bajeti kwa ajili ya kuendelea kutatua changamoto walizonazo zikiwemo za miundombinu, mitambo na vifaa mbalimbali na kwamba wizara itaangalia namna ya kuwasaidia ili kutatua changamoto ya usafiri kwa kununua basi la chuo.

Naye Mwenyekiti wa Bodi ya LITA, Prof. Malongo Mlozi alisema majukumu ya LITA ni kutoa mafunzo ya muda mrefu katika ngazi ya Stashahada na Astashahada, kutoa huduma za ushauri na mafunzo ya muda mfupi kwa wafugaji, maafisa ugani pamoja na wadau wengine katika sekta, kufanya tafiti na huduma za ushauri ili kujitathmini na kuboresha mafunzo yanayotolewa na kuzalisha na kutunza aina mbalimbali za mifugo na

malisho bora kwa ajili ya mafunzo na kuhudumia jamii ya watanzania.

Mtendaji Mkuu wa Wakala ya ya Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo, Dkt. Pius Mwambene alisema wakala imepata mafanikio mbalimbali ikiwemo ongezeko la udahili kutoka 798 mwaka 2012/13 hadi wanafunzi 3,592 mwaka 2020/21, ongezeko la ufikiaji wafugaji kutoka 267 mwaka 2012/13 hadi 2,104 mwaka 2020/21. Pamoja na mafanikio hayo bado wakala inakabiliwa na changamoto nyingi zikiwemo za miundombinu, upungufu wa walimu na watumishi wengine, uhaba wa fedha za maendeleo, usafiri, mitambo, lakini pia baadhi ya wanafunzi wasaidiwe kupata fursa ya mikopo.

Mkurugenzi wa Idara ya Utafiti, Mafunzo na Huduma za Ugani (WMUV), Dkt. Angello Mwilawa akitoa maelezo kuhusu aina ya malisho ya mifugo yaliyopandwa katika shamba la chuo kwa Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki wakati alipotembelea moja ya shamba la malisho katika Chuo cha LITA Kampasi ya Tengeru, Oktoba 28, 2021.

NDAKI: TUMIENI UTAALAM WENU KUWAELIMISHA WAFUGAJI NA WAVUVI

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki amewataka wataalamu wa mifugo na uvuvi kutoa elimu ya kitaalam kwa wafugaji na wavuvi ili waweze kufuga kwa tija.

Waziri Ndaki aliyasema hayo Oktoba 27, 2021 wakati akifungua Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania (TSAP) wenye kauli mbiu ya Uzalishaji Endelevu wa Mifugo na Samaki wakati wa janga la UVIKO 19 uliofanyika kwenye ukumbi wa Olasiti Garden Hotel jijini Arusha.

Kutokana na janga la UVIKO 19, wataalam walitakiwa kuongeza kasi katika utoaji elimu kwa wafugaji na wavuvi ili kuwapa mbinu bora zitakazowasaidia kuongeza uzalishaji na kuweza kukidhi soko la nyama na samaki ambalo kwa sasa linazidi kukua kutokana na kufunguka kwa masoko ya nje ya nchi kutokana

na jitihada kubwa zinazofanywa na Mhe. Rais Samia Suluhu Hassan za kufungua fursa za masoko ya mifugo na samaki nchi za nje haswa kwenye masoko ya Uarabuni, Ulaya na China.

Pia aliwasihii wataalam walioshiriki mukutano huo kuishauri serikali haswa Wizara ya Mifugo na Uvuvi kuhusu namna bora ya kuongeza uzalishaji na kupunguza migogoro ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi. Waziri Ndaki amesema kuwa Wizara itaendeleza jitihada za kuhakikisha kuna kuwa na mazingira bora ya kufuga, kusindika na kufanya biashara ya mazao ya mifugo na uvuvi.

Lakini pia Waziri Ndaki aliwasisitiza wafugaji kuendelea kununua maeneo kihalali kwa ajili ya shughuli za ufügaji na kuhakikisha wanayapima na kuyamiliiki ili waondokane na migogoro. Vilevile amewasisitiza

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki akifungua Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania ambapo amewataka wataalam hao kutumia utaalamu wao kuwaelimisha wafugaji na wavuvi ili waweze kufuga kisasa. Mkutano huo umefanyika katika ukumbi wa Olasiti Garden Hotel Jijini Arusha Oktoba 27, 2021.

kuendelea kupanda malisho katika maeneo watakayoyamiliki ili kuondokana na tatizo la malisho kwa mifugo.

Naye Mwenyekiti wa Chama hicho cha TSAP, Dkt. Daniel Komwihangilo alisema lengo la chama hicho ni kuhimiza maendeleo katika sayansi ya uzalishaji na uendelezaji wa mifugo hapa nchini, kutoa fursa kwa wadau wote wa tasnia ya mifugo kukutana ili kubadilishana mawazo na uzoefu, na kushirikiana na wataalam na wanachama wa waliopo katika vyama vyaa taaluma chini katika sekta ya mifugo na uvuvi ili

kuendeleza sekta hizo. Chama hicho kwa sasa kina wanachama zaidi ya 300 ambao wapo hai kutoka katika sekta mbalimbali.

Aidha, alimuomba Waziri kuangalia uwezekano wa kuunda chombo maalum cha kutambua na kusimamia kada hiyo kisheria. Vilevile amemshukuru Waziri kwa ushirikiano anaoutoa katika kusimamia sekta ya mifugo na uvuvi na kwamba wao kama chama wataendelea kutoa ushirikiano kwa serikali katika kuhakikisha uzalishaji unaongezeka.

Picha ya Pamoja ya Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki (wanne kutoka kushoto waliokaa) na Wajumbe wa Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania mara baada ya kumalizika kwa ufunguzi wa mkutano uliofanyika kwenye ukumbi wa Olasiti Garden Hotel Jijini Arusha Oktoba 27, 2021.

WAVUVI WATAKIWA KUKATA BIMA YA JAHAZI

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki amewataka wavuvi kukata bima ya jahazi ili iwasaidie kuwakinga wanapokumbwa na majanga wakati wakitekeleza majukumu yao ya kila siku.

Mhe. Ndaki alisema hayo wakati akizindua bima ya Jahazi kwa wavuvi ilioandaliwa na benki ya NMB kwa kushirikiana na Britam Insurance katika tukio liliofanyika jijini Mwanza Oktoba 31, 2021.

Alisema siku za nyuma bima ilikuwa inawaangalia wavuvi wakubwa pekee na kwamba kwa sasa NMB na Britam wamekuja na aina mpya ya kuwasaidia wavuvi wadogo na wa kati.

"Niwapongeze na kuwashukuru sana benki ya NMB pamoja na washirika wao kuja na hii bima ya jahazi ambayo sasa wavuvi na wote katika Sekta ya Uvuvi wataweza kufanya kazi zao kwa kujiamini kwa kuwa endapo watakumbwa na janga watakuwa na uhakika wa kinga ya vyombo vyao wakitambua kuwa bima ipo na watarejea katika kazi zao," alisema Mhe. Ndaki.

Aliongeza kuwa kwa kutegemea bima kunaongeza kujiamini na kujiamini huko kunaongeza ari ya kufanya kazi zaidi ambapo mwisho wake kunaongeza uzalishaji na kukuza uchumi wa mtu binafsi na taifa kwa ujumla.

Aidha aliwataka wavuvi kuendelea kupewa elimu ya bima ili wajue na kufanya maamuzi kwa kuwa ni njia sahihi ya kuwasaidia katika kipindi chote wanapokuwa katika shughuli zao.

Alisema NMB imedhamiria kuwainua kiuchumi wakulima, wafugaji na sasa ni zamu ya wavuvi na kwamba serikali inatambua

Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mhe. Mashimba Ndaki (Mb) (kushoto) akishuhudia utiaji saini wa mkataba kati ya Benki ya NMB na kampuni ya Britam Insurance kwenye uzindizi wa Bima ya jahazi kwa wavuvi Mkoani Mwanza Oktoba 31, 2021. Kulia ni Mkuu wa Idara ya Bima, Bw. Martine Massawe.

mchango wao katika kuhakikisha makundi hayo yananufaika na mikopo inayotolewa na benki hiyo.

Alisema sekta ambazo zilikuwa zinaonekana kuwa na 'risk' kwa sasa zianze kufikiwa na kukatiwa bima kwa kuwa zina mchango mkubwa katika uchumi wa nchi.

Waziri Ndaki alisema kuwa sekta ya uvuvi imetoa ajira za moja kwa moja zaidi ya 202,000 na zaidi ya watanzania milioni 4.5 wameendelea kutegemea kupata kipato chao kupitia Sekta ya uvuvi na kwamba inachangia asilimia 1.7 ya pato la taifa hivyo ni kundi muhimu ambalo linatakiwa kusaidiwa ili liweze kupiga hatua.

Naye Afisa Mkuu wa wateja binafsi na biashara kutoka benki ya NMB, Bw. Filbert Mponzi alisema bima hiyo inawalenga wavuvi wadogo na wa kati hapa nchini na itakuwa bima yenye kusaidia sana wavuvi kama wao binafsi na waliowaajiri lakini pia itahusisha vyombo vyao ambavyo wanatumia wakiwa katika shughuli za Uvuvi.

Alisema wavuvi watakata bima ya asilimia tatu ya chombo husika cha shughuli ya Uvuvi na kwamba wataweza kukingwa na majanga ya ajali, kuungua mitumbwi ama boti, kuvamiwa, kugongwa au kugonga vyombo vingine pamoja na watu watakuwa ndani ya vyombo hivyo.

Aidha bima iyo itatoa gharama za matibabu kwa mvuvi pamoja na kulipwa fidia kutokana na ajali yoyote itakayompata atakapokuwa majini kwa ajili ya shughuli za Uvuvi ama kando kando ya ziwa, mto, bwawa na bahari.

Mpozi aliwataka wavuvi kufika katika Ofisi za NMB kwa ajili ya kukata bima ambayo itawakinga na majanga mbalimbali wanapokuwa katika shughuli zao za Uvuvi.

Akizungumza katika uzindizi Huo, meneja wa kampuni ya bima ya Britam kanda ya Ziwa, Bw. Said Kadabi alisema bima hiyo itawasaidia wavuvi kuihuka kiuchumi kwa kuwa sasa watafanya kazi zao kwa kujiamini.

GUGU KONGWA LATISHIA USTAWI WA MALISHO YA MIFUGO KANDA YA KATI

Watafiti kutoka Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine (SUA) kwa kushirikiana na Serikali wamesema kuna haja ya kuchukua hatua za haraka za kudhibiti kusambaa kwa mmea wa Gugu Kongwa ambaao umeonesha kuathiri kwa kiasi kikubwa maeneo ya malisho yaliyopo Wilayani Kongwa na Mkoani Singida.

Hayo yalibainishwa na Wataalamu hao walipokutana na wadau wengine wa Sekta ya mifugo jijini Dodoma Oktoba 22, 2021 kuwasilisha matokeo ya awali ya utafiti waliofanya kujua tabia za ukuaji na usambaaji wa mmea huo ili kutafuta njia fungamanishi za kupunguza au kutokomeza kabisa mmea huo ujulikanao Gugu Kongwa.

Akiongea katika Mkutano huo, Mtafiti Kiongozi kutoka SUA, Dkt. Selemani Ismail alisema utafiti wa Gugu Kongwa ulilenga kujua tabia ya ukuaji wake na kwa kiasi gani mmea huo unaoathiri malisho ya Mifugo umesambaa.

“Utafiti wa awali tuliofanya kwa miaka miwili (2) ulilenga kutafuta njia shirikishi za kupunguza au kuangamiza kabisa mmea huo wa Gugu Kongwa ambaao usambaaji wake umekuawa na athari kubwa katika maeneo mengi ya malisho hususan katika maeneo ya Kanda ya Kati na Mkoa wa Manyara,” alisema Dkt. Ismail.

Dkt. Ismail aliendelea kusema kuwa katika kutafuta njia ya kudhibiti Gugu Kongwa walifanya utafiti na kupata mmea unaoitwa Melia ambaao umeonesha ufanisi katika kutokomeza usambaaji wa Gugu Kongwa.

“Utafiti wetu tuliofanya Wilayani Kongwa kwa kushirikiana na Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI) na Halmashauri ya Wilaya ya Kongwa ili kutokomeza mmea huo na kulinda malisho kwani likiachwa liendee kusambaa athari zake ni kubwa sana kwa malisho ya mifugo,” aliongeza.

Kaimu Mkurugenzi, Idara ya Utafiti, Mafunzo na Huduma za Ugani kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi,

Mkurugenzi Mkuu, Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI), Prof. Erick Komba akitoa maoni yake katika Mkutano wa uwasilishaji wa utafiti wa awali kuhusu Gugu Kongwa uliofanyika jijini Dodoma Oktoba 22, 2021.

Dkt. Kejeri Gillah alisema kuwa Wizara kwa kushirikiana na wadau wengine inajipanga kuhakikisha matokeo hayo ya utafiti yanakwenda kufanyiwa kazi.

"Tumeona athari kubwa za gugu hili vamizi katika maeneo yetu ya malisho na hivyo ni muhimu kulidhibiti mapema ili lisisababishe uhaba wa malisho na kupunguza tija katika uzalishaji," alisema Dkt. Gillah.

Naye, Meneja wa Mfuko wa Kuendeleza Sayansi na Teknolojia kutoka COSTECH, Ntufye Mwakigonja alisema anaimani kuwa utafiti huo utatatua changamoto

hiyo inayokabili malisho nchini huku akiongeza kuwa wao kama COSTECH wataendelea kushirikiana na watafiti hao ili kuhakikisha matokeo hayo yanafanyiwa kazi kwa manufaa ya Sekta ya mifugo nchini.

Aidha, Wadau wa Sekta ya Mifugo waliohudhuria mukutano huo walisema kuwa pamoja na kuwepo changamoto zinazosababishwa na mmea huo katika malisho ya mifugo, watafiti hao waendelee kufanya utafiti kuangalia mtizamo chanya ambao unaweza kusaidia jamii kutumia faida zinazoweza kupatikana zitokanazo na Gugu Kongwa.

Mtafiti kutoka Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine (SUA), Prof. Antony Sangeda akiwasilisha sehemu ya utafiti wa Gugu Kongwa kwa Wadau wa Sekta ya Mifugo katika Mkutano wa uwasilishaji wa Utafiti huo uliofanyika jijini Dodoma Oktoba 22, 2021.

SERIKALI YAFANYA MAPITIO YA MTAALA WA UFUNDI SANIFU MAABARA ZA MIFUGO

Serikali imefanya mapitio ya mtaala wa Ufundi Sanifu Maabara za Mifugo kwa lengo la kuuhuisha na kuuboresha ili wataalam waweza kujajiri na kuajiriwa na sekta binafsi.

Hayo yalisemwa Oktoba 1, 2021 na Mkurugenzi wa Idara ya Huduma za Mifugo (WMUV), Prof. Hezron Nonga wakati akifunga Kikao cha Wadau kilichojadili kuhusu Uhuishaji na Uboreshaji Mtaala wa Ufundi Sanifu Maabara za Mifugo, kikao ambacho kimefanyika katika Ukumbi wa Halmashauri ya Jiji la Dodoma.

Prof. Nonga alisema kuwa imefika wakati serikali imeamua kuuhuisha na kuuboresha mtaala huo ili wataalam watakao patikana waweze kuendana na soko la ajira la sasa tofauti na mtaala unaoendelea kutumika sasa ambao umewafanya wataalam wa ufundi sanifu

maabara za mifugo kufanya kazi za maabara tu kitu ambacho kwa soko la ajira la sasa watu wanahitaji mtaalam atakayeweza kutoa huduma zaidi ya moja kwa mifugo.

Vilevile alisema maboresho ya mtaala huo yanafanyika katika muda muafaka hasa katika kipindi hiki cha Tanzania ya Viwanda ambapo nchi kwa sasa imeanza kupata soko kubwa la nyama katika nchi za Kiarabu hivyo wanahitajika wataalam wengi watakaokwenda kutoa elimu na huduma za mifugo kwa wafugaji ili waweze kuzalisha mifugo iliyobora.

Pia aliwhakikishia wadau kuwa wizara itayafanyia kazi marekebisho madogo ya maoni yaliyotolewa kuhusu mtaala huo na kuuwasilisha kwenye Baraza la Taifa la Elimu ya Ufundı (NACTE). Aidha, aliwaomba

Mkurugenzi wa Idara ya Huduma za Mifugo (WMUV), Prof. Hezron Nonga akifunga kikao cha wadau kilichofanya mapitio ya mwisho ya uhuishaji na uboreshaji wa Mtaala wa Ufundi Sanifu Maabara za Mifugo ambapo amewapongeza wadau kwa kazi nzuri walioifanya na kwamba mtaala huo utasaidia kupata wataalam ambao wataweza kujajiri na kuajiriwa na sekta binafsi. Kikao hicho kimefanyika katika ukumbi wa Halmashauri ya Jiji la Dodoma Oktoba 1, 2021.

NACTE kuufanya kazi mtaala huo kwa wakati pindi utakapowasilishwa kwani lengo la wizara mtaala huo uanze kutumia mapema.

Naye Mtendaji Mkuu wa Wakala ya Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo Tanzania (LITA), Dkt. Pius Mwambene alisema kuwa mtaala uliopo ambaao ndio unaotendelea kutumika umekuwa ukiwafanya wataalam wanaohitimu kutoweza kufanya kazi nje ya maabara na hivyo kuwafanya washindwe kujajiri. Hili pia limesababisha idadi ya maombi ya wanafunzi kujunga na fani ya Ufundii Sanifu wa Maabara za Mifugo kupungua.

Dkt. Mwambene alisema kutokana na kuwepo kwa malalamiko hayo kutoka kwa wadau na wataalam

kuhusu mtaala huo, LITA kwa kushirikiana na mamlaka husika kama NACTE na wadau wengine waliamua kufanya uhuishaji na maboresho ya mtaala huo unaotumiaka sasa ili uweze kuwasaidia wataalam wa Ufundii Sanifu Maabara kuweza kujajiri na hata kuajiriwa katika sekta binafsi.

Afisa Mwandamizi Kitengo cha Mitaala (NACTE), Bi. Faraja Makafu alisema kuwa mitaala huwa inatakiwa kufanyiwa mapitio kila baada ya miaka mitano kutokana na mabadiliko ambayo huwa yanakuwa yametokea na hasa mabadiliko ya kiteknolojia. Lakini pia alisema pindi mtaala huo utakapowasilishwa NACTE watahakikisha wanaufanya kazi kwa wakati ili uweze kutumika.

Mtendaji Mkuu wa Wakala ya Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo Tanzania, Dkt. Pius Mwambene akitoa maelezo mafupi kuhusu lengo la kuitisha kikao cha Wadau kwa ajili ya kufanya mapitio ya mwisho ya uhuishaji na uboreshaji mtaala wa Ufundii Sanifu Maabara za Mifugo ambapo amesema mtaala unaotumika sasa umekuwa ukilalamikiwa na wadau pamoja na wanafunzi kutokana na mapungufu yaliyopo. Kikao hicho kilifanyika katika Ukumbi wa Halmashauri ya Jiji la Dodoma Oktoba 1, 2021.

WAFUGAJI WATAKIWA KUMILIKI MAENEKO KIHALALI NA KUYATUNZA

Wafugaji hapa nchini wametakiwa kumiliki maeneo kwa kutumia njia halali na kuhakikisha wanayaendeleza.

Hayo yalisemwa na Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki wakati alipofanya mikutano na wananchi wa vijiji vya Kapele, Ikana wilayani Momba mkoani Songwe alipokuwa kwenye ziara yake ya kikazi Oktoba 4, 2021.

Waziri Ndaki alisema wafugaji wanatakiwa kutambua kuwa wanatakiwa kumiliki maeneo kihalali kwa ajili ya kufanyika shughuli za ufügaji kama ambavyo wakulima na watumiaji wengine wa ardhi wanavyomiliki.

"Wafugaji mnatakiwa kumiliki maeneo kihalali ambayo ukubwa wake utaendana na idadi ya mifugo wanayotaka kufunga na kuhakikisha wanayatunza na kuyaendeleza," alisema Waziri Ndaki.

Pia Waziri Ndaki alisema Halmashauri zinatakiwa zitenge maeneo kwa ajili ya wafugaji na malisho ya Mifugo ambayo yatalindwa kisheria na kukabidhiwa kwa wafugaji. Yapo maeneo ambayo yametengwa katika vijiji kwa ajili ya shughuli za ufügaji lakini bado hayajakabidhiwa kwa wafugaji.

Vilevile alisema kuwa moja ya sababu ya migogoro ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi hasa wakulima ni suala la malisho. Hivyo aliwataka wafugaji kuanza kupanda malisho katika maeneo watakayoyamiliki na kuacha kutegemea malisho ya asili peke yake.

Kuhusu malalamiko ya wakulima kupigwa na wafugaji, Waziri Ndaki aliwataka wafugaji na wakulima kuheshimiana kila mmoja kulingana na shughuli wanazofanya kwani kwa kufanya hivyo hakutakuwa na migogoro.

Mkurugenzi wa Idara ya Uendelezaji Nyanda za Malisho na Rasilimali za Vyakula vya Mifugo, Dkt. Asimwe Rwigusa akiwahamasisha wananchi (wafugaji) wa Kijiji cha Kapele Oktoba 4, 2021 kuhakikisha wanakuwa na mashamba ya malisho ya mifugo yao lakini pia Halmashauri za Wilaya Nchini kutenga maeneo kwa ajili kilimo cha malisho ili wafugaji waanze kujifunza na kuanza kulima malisho katika maeneo yao.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki akizungumza na wananchi wa vijiji vya Kapele na Ikana Oktoba 4, 2021 ambapo amewataka wananchi hao kuheshimiana kulingana na kazi wanazofanya kwani kwa kufanya hivyo kutasaidia kuondoa migogoro iliyopo ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi.

NDAKI ATATUA KERO YA WAFANYABIASHARA WA DAGAA

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki amewataka Maofisa Uvuvi kuacha kuwatoza wafanyabiashara wa mikoa ya Songwe na Mbeya wanaofanya biashara wa dagaa wanaofanya biashara hiyo ndani ya nchi ushuru wa usafirishaji mazao ya uvuvi nje ya nchi.

Alitoa maagizo hayo Oktoba 4, 2021 wakati akiongea na wafanyabiashara wa dagaa katika mji wa Tunduma wilayani Momba mkoani Songwe akiwa katika ziara yake ya siku mbili, ambapo wafanyabiashara hao wamedai kuwa wamekuwa wakitozwa ushuru huo wakati wengine wamekuwa wakiiza dagaa ndani ya nchi.

Waziri Ndaki alisema wafanyabiashara wanaopaswa kutozwa ushuru huo ni wale ambao wanasafrisha mazao ya uvuvi nje ya nchi ambapo kwa Tunduma huwauzia zaidi nchi za Zambia na Congo.

"Tuache mara moja kuwatoza ushuru wa usafirishaji wa mazao ya uvuvi nje ya nchi kwa wafanyabiashara wa dagaa wa mikoa ya Songwe na Mbeya kwa kigezo kuwa wote wanaziua nje ya nchi," alisema Ndaki.

Vilevile alisema sio kila mfanyabiashara anayetoka mikoa ya Songwe na Mbeya anayejumua dagaa kutoka Mwanza, Kigoma na hata feri anaiza dagaa zake nje ya nchi. Waziri Ndaki amesema kuwa hawa ni watanzania wanaonunua dagaa kupeleka Tanzania kunakoitwa Songwe au Mbeya hivyo hataliki kusikia malalamiko hayo tena.

Awali Mbunge wa Jimbo la Momba Condester Sichalwe akiongea kwa niaba ya Mbunge wa Tunduma Ernest Silinde ambaye hakuwepo kwenye ziara hiyo alisema wafanyabiashara wa dagaa kutozwa ushuru wa usafirishaji wa mazao ya uvuvi nje ya nchini (Export Loyality) kuwa ni kero ya muda mrefu ambayo imekuwa ikiwaumiza wafanyabiashara na wananchi wanaotumia bidhaa hiyo.

Shaban Ally mfanyabiashara wa dagaa alimshukuru Waziri kwa maelekezo ambayo ameyatoa na kwamba wao watajitahidi kuhakikisha wanafuata taratibu.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki akizungumza na uongozi wa mikoa wa Songwe Oktoba 4, 2021 baada ya kusomewa taarifa ya mikoa ambapo amezitaka Halmashauri zote nchini kutokutumia chanjo za mifugo kama chanjo cha mapato ya Halmashauri badala yake wanatakiwa watoe huduma kwa wafugaji kulingana na maelekezo ya wizara. Kushoto ni Mkuu wa Wilaya ya Mbozi, Mhe. Cosmas Nshenye.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mhe. Mashimba Ndaki akizungumza na wananchi wa Tunduma Oktoba 4, 2021 ambapo amewataka maafisa uvuvi kuacha kuwatoza ushuru wa usafirishaji wa mazao ya uvuvi nje ya nchi wafanyabiashara wa dagaa wa mikoa ya Songwe na Mbeya ambao hawasafirishi mazao hayo nje ya nchi.

TAFITI ZA MIFUGO NA UVUVI ZIZINGATIE MABADILIKO YA TABIA NCHI

Mwakilishi wa Mkuu wa Mkoa wa Arusha, Hernegey Chitukuro amezitaka taasisi za utafiti wa mifugo na uvuvi kuendelea na tafiti ambazo zitasaidia mifugo na samaki kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi na kuwa na uwezo wa kuzalisha kwa tija.

Chitukuro alisema hayo Oktoba 29, 2021 wakati akifunga Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania (TSAP) akimuwalilisha Mkuu wa Mkoa wa Arusha ambapo amesema kwa upande wa mifugo kuna ubaba wa mitamba kwa ajili ya kuzalisha ng'ombe wa maziwa na wa nyama.

Pia alisema kuwa mapendekezo yote yaliyotolewa katika mkutano huo kuhusu uboreshaji wa uzalishaji katika sekta ni vema yakawasilishwa kwenye mamlaka

husika kwa kufuata taratibu. Aidha, aliwaelekeza wataalam walioshiriki mkutano huo kwenda kutumia uzoefu walioupara kuwashauri wafugaji na wavuvi katika maeneo yao ili waweze kuongeza uzalishaji kwa kuzingatia ubora.

Mwenyekiti mpya wa Chama cha Wataalam wa Uzalishaji wa Mifugo Tanzania (TSAP), Dkt. Jonas Kizima alisema kuwa kazi atakayoanza nayo ni kufanya ufuutiliaji wa kuhakikisha wataalam hao wanakuwa na chombo cha kisheria kinachowasimamia. Pia aliwasihii wanachama kuendelea kulipia ada zao ili wawe wanachama hai kwani chama ni wanachama. Vilevile amesema kwa upande wa TSAP watahakikisha wanafanya kazi maelekezo na maazimio ya mkutano huo kwa kushirikiana na taasisi/mamlaka husika.

Mwakilishi wa Mkuu wa Mkoa wa Arusha ambaye pia ni Katibu Tawala Msaidizi Sehemu ya Uchumi na Uzalishaji, Bw. Hernegey Chitukuro akifunga Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania (TSAP) ambapo amezisisitiza taasisi za utafiti kuendelea na tafiti ambazo zitasaidia mifugo na samaki kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi na kuwa na uwezo wa kuzalisha kwa tija. Mkutano huo ulifanyika kwenye ukumbi wa Olasiti Garden Hotel Jijini Arusha Oktoba 29, 2021.

Naye Mkurugenzi wa Idara ya Utafiti, Mafunzo na Huduma za Ugani, Dkt. Angello Mwilawa alisema mukutano huo umewasaidia wataalam kubadilishana uzoefu wa teknolojia na matokeo ya tafiti mbalimbali.

Aidha, alisema kuwa teknolojia hizo zinazotolewa ni lazima zizingatie suala la mabadiliko ya tabia nchi lakini pia ziwe ni bora ambazo zitasaidia kuongeza uzalishaji na kuleta tija kwa wafugaji, wavuvi na taifa kwa ujumla.

Mwenyekiti mpya wa Chama cha Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania (TSAP), Dkt. Jonas Kizima (kushoto) akikabidhiwa katiba ya chama hicho na Mwakilishi wa Mkuu wa Mkoa wa Arusha, Bw. Hernegey Chitukuro kabla hajafunga Mkutano wa 44 wa Wataalam hao uliofanyika kwenye ukumbi wa Olasiti Garden Hotel Jijini Arusha Oktoba 29, 2021.

Picha ya pamoja ya Mwakilishi wa Mkuu wa Mkoa wa Arusha, Bw. Hernegey Chitukuro (wa tatu kutoka kulia waliookaa) na viongozi na wataalam walioshriki Mkutano wa 44 wa Wataalam wa Uzalishaji Mifugo Tanzania (TSAP) mara baada ya kufunga mkutano huo uliofanyika kwenye ukumbi wa Olasiti Garden Hotel Jijini Arusha Oktoba 29, 2021.

Jarida hili la Mtandaoni hutolewa kila mwezi na

**Kitengo cha Mawasiliano Serikalini,
Wizara ya Mifugo na Uvuvi,**

S.L.P. 40487, Dodoma,Tanzania

Simu: +255763 255255

Email: www.mifugouvuvি.go.tz

Tovuti: www.mifugo.go.tz